

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001453

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириченко Ольга Вячеславівна

2. Olha Kyrychenko

Кваліфікація: 292

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 292

Назва наукової спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Дата захисту: 01-07-2025

Спеціальність за освітою: Міжнародні економічні відносини

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8653

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.51, 06.51.25, 06.71.57, 06.91

Тема дисертації:

1. Вплив міжнародного туризму на соціально-економічний розвиток країн ЄС.
2. The impact of international tourism on the socioeconomic development of EU countries.

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню впливу міжнародного туризму на соціально-економічний розвиток країн Європейського Союзу в умовах глобальних криз, таких як Covid-19, російсько-українська війна, економічні кризи та інше. У вступі наведено обґрунтування актуальності обраної теми та її важливості з огляду на сучасні наукові дослідження, програми й проекти. Сформульовано мету та завдання дослідження, визначено об'єкт і предмет, а також описано методологічні підходи, використані в роботі. Окрему увагу приділено висвітленню наукової новизни, практичної значущості отриманих результатів і їхньої апробації. У розділі «Теоретичні засади функціонування міжнародного туризму в світі та країнах ЄС» було проведено комплексне дослідження теоретичних та емпіричних аспектів впливу міжнародного туризму на соціально-економічний розвиток країн Європейського Союзу. У теоретичній частині розглянуто підходи вітчизняних та зарубіжних науковців до вивчення міжнародного туризму, проаналізовано основні тенденції і виклики, з якими стикається туристична галузь у глобальному контексті. Зокрема, було висвітлено різноманітні концептуальні моделі, що пояснюють вплив туризму на економічне зростання і соціальний розвиток країн.

На основі узагальнення попередніх досліджень міжнародного туризму та аналізу його ключових характеристик, таких як переміщення туристів через національні кордони, обмін культурними та економічними ресурсами, було запропоновано уточнення визначення цього явища. Міжнародний туризм можна розглядати як перетин державних кордонів з метою відпочинку, оздоровлення, культурного обміну або інших нематеріальних цілей без здійснення оплачуваної діяльності, при цьому тривалість перебування варіюється від 24 годин до одного року. Крім цього, було запропоновано уточнення визначення туристичної індустрії. Таким чином, індустрія туризму – це комплекс підприємств, установ і організацій, які забезпечують створення, розподіл, обмін і споживання туристичних послуг. Вона включає різні суб'єкти діяльності, такі як готелі, транспортні компанії, заклади харчування, культури, спорту, розваг та інші, що сприяють задоволенню потреб туристів, освоєнню туристичних ресурсів і розвитку матеріальної бази туризму. Аналіз наукових праць, присвячених дослідженню факторів впливу на показники міжнародного туризму, дозволяє виокремити ключові аспекти, що визначають розвиток цієї галузі. До них належать економічні фактори, такі як рівень доходів населення, цінова доступність туристичних послуг, витрати на транспорт і проживання, а також соціокультурні особливості, включаючи мовний бар'єр, культурні традиції та рівень відкритості суспільства. Значний вплив мають природно-географічні умови, зокрема кліматичні зони, сезонність та наявність туристичних ресурсів, а також політичні фактори, зокрема стабільність у країні, безпекова ситуація, спрощення візового режиму та міжнародна співпраця у сфері туризму. Крім того, сучасні дослідження приділяють увагу впливу цифровізації, як розвитку онлайн-платформ, мобільних додатків та інформаційно-комунікаційних технологій, які сприяють підвищенню доступності туристичних послуг і спрощенню процесу організації подорожей. Оцінка досліджень дала змогу обґрунтувати доцільність подальшого використання таких факторів впливу, як туристичні потоки, витрати туристів, кількість місць для розміщення і середня тривалість перебування, для аналізу їхнього впливу на ВВП на душу населення. У дисертації розроблено методичні підходи для виявлення факторів, що впливають на рівень ВВП на душу населення. Статистичний аналіз даних надав можливість дослідити динаміку розвитку різних факторів у часовій перспективі. Використання регресії МНК (методу найменших квадратів) дозволило ідентифікувати залежності між ключовими факторами міжнародного туризму та показником ВВП на душу населення. Застосування VAR методу сприяло глибшому аналізу, зокрема шляхом вивчення динамічних взаємозв'язків між змінними. Окрім цього, проведено аналіз імпульсних реакцій, що дало змогу оцінити вплив короткострокових змін у значеннях змінних на економічний розвиток. Такий підхід забезпечив цілісне уявлення про взаємодію факторів у контексті їх впливу на економічне зростання. У розділі «Аналіз впливу міжнародного туризму на соціально-економічний розвиток країн ЄС» окрему увагу приділено дослідженню процесів цифровізації індустрії туризму, що включає впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток онлайн-платформ та мобільних додатків. Розглянуто, як цифрові інновації сприяють підвищенню ефективності управління туристичними потоками, покращенню доступності послуг, а також стимулюють соціально-економічний розвиток у країнах ЄС. Здійснено статистичний аналіз туристичних показників до ВВП на душу населення кожної з країн ЄС, на основі цих даних було зроблено кластерний аналіз, для виявлення груп країн ЄС за рівнем розвитку туристичного сектору.

2. This dissertation investigates the influence of international tourism on the socioeconomic development of European Union countries, considering the challenges posed by global crises such as the Covid-19 pandemic, the Russo-Ukrainian war, and economic downturns. The introduction establishes the relevance of the research topic and its importance in the context of contemporary academic studies, policy initiatives, and international projects. It outlines the aims and objectives of the study, while also defining the research object, subject, and methodological framework. Furthermore, the section highlights the scientific contribution, practical implications of the findings, and details regarding their validation and dissemination. The chapter titled "Theoretical Foundations of the Functioning of International Tourism in the World and EU Countries" provides an in-depth exploration of the theoretical and empirical dimensions of how international tourism affects the socioeconomic development of EU nations. It examines the perspectives of both domestic and international scholars on the study of international tourism, analyzing key trends and challenges faced by the tourism sector in a globalized

environment. The chapter introduces various conceptual models that elucidate the role of tourism in driving economic growth and social progress. Building on a synthesis of prior studies and an analysis of the core characteristics of international tourism – such as cross-border movement of travelers and the exchange of cultural and economic assets – a refined definition of the phenomenon is proposed. international tourism can be considered as the crossing of state borders for the purpose of recreation, health improvement, cultural exchange or other non-material purposes without the performance of paid activities, with the duration of stay varying from 24 hours to one year. In addition, a clarification of the definition of the tourism industry was proposed. Thus, the tourism industry is a complex of enterprises, institutions and organizations that ensure the creation, distribution, exchange and consumption of tourism services. This system includes a wide range of entities such as hospitality providers, transport operators, food service establishments, cultural institutions, entertainment facilities, and sports venues, all of which collectively address tourists' needs, utilize tourism resources, and contribute to the sector's material infrastructure. An extensive review of scholarly works focused on the factors shaping international tourism highlights the critical drivers of this sector's development. Economic determinants, such as income levels, affordability of tourism services, transport and accommodation costs, are identified alongside socio-cultural variables, including language, cultural traditions, and societal openness. The analysis also underscores the importance of natural and geographical factors, such as climate, seasonality, and the availability of tourism resources, as well as political considerations like stability, security, visa regulations, and international cooperation. Furthermore, recent studies emphasize the transformative impact of digitalization, including advancements in online platforms, mobile applications, and ICT, which have enhanced the accessibility and organization of travel services. The dissertation substantiates the relevance of employing factors such as tourist arrivals, expenditure per tourist, accommodation capacity (e.g., number of beds), and the average duration of stay to evaluate their impact on GDP per capita. Methodological approaches are developed to identify the key determinants influencing GDP per capita. The statistical analysis conducted within the study enables the evaluation of temporal trends across various factors. By employing linear regression analysis, significant relationships between key variables and GDP per capita were identified. Moreover, the application of vector autoregression (VAR) techniques enhanced the scope of the analysis, facilitating the examination of dynamic interrelations among variables over time. Impulse response analysis further provided insights into the short-term effects of shocks in selected variables on economic outcomes. This comprehensive approach offered a deeper understanding of the interplay between influencing factors and their contribution to economic growth. In the section entitled "Analysis of the Impact of International Tourism on the Socio-Economic Development of EU Countries" particular emphasis is placed on exploring the role of digitalization in the tourism industry. This includes the adoption of information and communication technologies, the development of online platforms, and the proliferation of mobile applications.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кириченко О. В. Характерні особливості розвитку міжнародного туризму / О. В. Кириченко // Економіка та суспільство. – 2022. – Вип. 40.
- Кириченко О. В. Вплив кризових явищ на розвиток міжнародного туризму в країнах ЄС / О. В. Кириченко // Економіка та суспільство. – 2022. – Вип. 42.

- Кириченко О. В. Порівняльний аналіз міжнародного туризму в країнах Європи: досвід різних регіонів та країн / О. В. Кириченко // Економіка та суспільство. – 2024. – Вип. 59.
- Kyrychenko O. Recovery of tourism in Ukraine in the post-war period: Croatia and Israel experience / O. Kyrychenko // Kyiv Economic Scientific Journal. – 2024. – No. 6. – P. 59–65.
- Kyrychenko O. Analysis of the impact of COVID-19 and the Russian-Ukrainian war on the development of international tourism in Germany / O. Kyrychenko // Digital Economy and Economic Security. – 2024. – Iss. 5(14). – P. 196–201.
- Kyrychenko O. The state and prospects of the development of the tourism industry in Ukraine in the conditions of global challenges / S. Yakubovskiy, O. Kyrychenko // Economy and Society. – 2024. – Iss. 67
- Kyrychenko O. Dynamics of international tourism in leading tourist countries of the EU: impact of the COVID-19 pandemic and the Russian-Ukrainian war / S. Yakubovskiy, O. Kyrychenko // Actual Problems of International Relations. – 2024. – Iss. 161. – P. 136–144.
- Kyrychenko O. The role of digitalization in the development of the global tourism industry / S. Yakubovskiy, O. Kyrychenko // Visnik Odes'kogo nacional'nogo universitetu. Ekonomika [Odesa National University Herald. Economy]. – 2024. – Vol. 29, iss. 4(102). – P. 94–98.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 01210113869

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якубовський Сергій Олексійович
2. Sergiy Yakubovskiy

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миронов Юрій Богданович
2. Yuriy Myronov

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9015-506X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Львівський торговельно-економічний університет**Код за ЄДРПОУ:** 01597980**Місцезнаходження:** вул. Туган-Барановського, буд. 10, Львів, 79005, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Укоопспілка**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Журба Ігор Євгенович
2. Ihor Zhurba

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2554-0914**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Хмельницький національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02071234**Місцезнаходження:** вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Арестов Сергій Вікторович
2. Serhii Arestov

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**Код за ЄДРПОУ:** 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрущенко Олеся Сергіївна

2. Olesia Andrushchenko

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ломачинська Ірина Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ломачинська Ірина Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна